

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska na powietrzu różne uwagi
6	26 10.	83½ — 3.	1 1.	51 Pn. Wschodni słaby	Pochmurno	
11	2 10.	227 — 0.	9 1.	70 ZPI. Zachodni mocny	„	Śnieg
10	11.	509 — 4.	8 1.	29 „ średni	Pogoda z Chmurami	Śnieg

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 8 Marca. —

Ukazem Cesarskim z d. 19 stycznia r. b., radzca Dworu, radzca Rządu Gubernialnego Kaliskiego, Szymon Robusz, podniesiony został do rangi radcy kolegijskiego.

Komisya Rządowa Przychodów i Skarbu. Podaje do wiadomości publicznej, że Rada Administracyjna Królestwa zezwoliła na wprowadzanie do kraju z Pruss, Austrii i okręgu Wolnego Miasta Krakowa, bez opłaty celnej i drogowej, kartofli, grochu, gryki i kaszy, do dnia 13 lipca r. b., i że wskutku tego zestromy Komissyi Rz. Prz. i Skarbu do właściwych komor celno-granicznych wydane zostały stosowne rozkazy, a nadto, że przy wprowadzaniu tych artykułów z Rossyi, przez czas wyżej oznaczony, opłata drogowa graniczna nie będzie również pobierana. — Z polecenia Dyrektora Głównego Prezydującego, rzeczywisty Radca Stanu *Łęski*. Referendarz Stanu, Dyrektor Kancellaryi, *Ciechanowski*.

— Petersburg 24 Lutego. —

Wskutek zewolena N. Cesarza, przy IV. oddziale przybocznej kancellaryi J. C. Mości ma być ustanowiony Komitet naukowy do kierowania wykładem nauk w zakładach zostających pod wiedzą tegoż oddziału i do uprawnienia rozważania projektów ściągających się do udoskonalenia tejże gałęzi zarządu.

— Paryż 25 Lutego. —

»Z uchwałą funduszów tajnych skończyło się polityczne przesilenie — mówi *Jour. des Deb.* Weźmy się teraz szczerze do załatwiania interesów. Tym, którzy mówią, że się nie rzadzi większością 24 głosów, odpowiedzmy po prostu: Chcemy rządzić!»

Spekulantom na giełdzie nie zdawała się zresztą ta większość być zupełnie zaspokajającą;

mniemają oni, że stanowisko gabinetu również jest niestale jak przed głosowaniem. Na giełdzie mówią wiele o rozwiązaniu izby. Renty francuskie były ciągle pozbywane, pomimo usiłowań interesowanych w utrzymaniu ich przy kursie, i pomimo że nadeszły z Anglii wyższe kursa konsolów. Mówiono także, że dwóch członków ministerstwa uważając większość 24 głosów za niedostateczną, mają zamiar wystąpić z gabinetu. Dzienniki opozycyjne mniemają, że ministerstwo, jeżeli się chce przy władzy utrzymać, powinno aż do końca zgromadzenia unikać wszelkich kwestyj gabinetowych. Widocznym jest dla każdego, że chociażby p. Guizot szczęśliwie przebył terażniejsze zgromadzenie, na przyszły rok niepodobnymby było stanąć naprzeciw nowemu adresowi, bez poprzedniego odwołania się do korporacji wyborczych.

Jeden z organów pana Thiers daje dziś do poznania opozycji, jaką teraz drogę obrać należy, aby przywieść do skutku strącenie ministerstwa Guizota. Opozycja powinna teraz pilniej niż kiedykolwiek uczęszczać na posiedzenia izby; nie powinna przepuścić żadnego projektu, bez dokładnego poprzedniego jego roztrząśnienia; dalej powinna uorganizować na wszystkich punktach komitety wyborcze.

Na wczorajszym posiedzeniu izby parów minister spraw wewn. przedłożył projekt względem funduszów tajnych. »Gabinet jest zupełnie gotów — rzekł minister — przystąpić do rozpraw, jakiego ten projekt spowodował. Zewnętrzne i wewnętrzne położenie przedstawia ciągle te same rękojmie bezpieczeństwa, i rząd żąda przyjęcia tego projektu, jako dowodu zaufania izby położonego w jego polityce.« Izba postanowiła zgromadzić się w środę w swych biurach dla naradzenia się i mianowania komissyi do roztrząśnienia projektu tego. Poczem

izba z powodu niedostatecznej liczby członków odroczyła swe posiedzenia.

Pan Garnier Pages prosił o pozwolenie interpellowania ministra spraw zagr., i ministra skarbu, względem zapowiedzianych negocyacyj o nowe trzy procentowe hiszpańskie papiery. Jeżeli izba pozwoli, przygotowany jest natychmiast to uczynić. Minister skarbu oświadczył, że jest gotów do odpowiedzi. Pan Garnier Pages przypominał w trafnych rysach małą akuratność i troskliwość, jaką Hiszpania okazuje w spłacaniu swych długów i w dopełnianiu swych zobowiązań; jak łudzeniami, które przez obietnice wielkich korzyści już przy dawniejszych hiszpańskich pożyczkach z Madrytu czyniono, liczni francuzcy obywatele dali się omamić w udzieleniu swych pieniędzy, których zapewne nigdy nie odbiorą; że nowo zapowiedziane negocyacje są tylko nową łapką, aby łatwowernych przynęcić i francuzkich wierzyteli oszukać. Słowa mowcy, który przez swój długi pobyt w Hiszpanii stan rzeczy dokładnie tam poznał, uczyniły wielkie wrażenie, tam bardziej, że wyrzeczone były równie z zapalem jak i w tonie wewnętrzznego przekonania; przy którym stanowisko stronnicze nie może być na względzie. Przy odejściu poczty znajdował się jeszcze na mównicy.

Miedzy dwoma uczonemi w Metz, oddającemi się statystyce politycznej, zawiązał się zakład szczególnego rodzaju. Jeden z nich podjął się dowieść, że ilość papieru zapisana i wydrukowana w ostatnich czasach o wyspach Towaryskich i o królowej Pomare, w dziesięcioprocento przechodzi powierzchnię ziemi składającej posiadłości tej władczyni.

Służba celna we Francyi kosztuje 25 milionów franków i liczy 26,000 ludzi, z których 18,000 jest prostych żołnierzy. Ta armia, przez cały rok 1842 schwytała kontrabandę na 500,000 franków.

— Londyn 22 Lutego —

Wniosek lorda Ashley w izbie niższej względem uchwalenia bilu, mającego na celu organizację pracy dzieci, zatrudnionych w fabrykach kartunu w Anglii, zasługuje na obszerniejszą wzmiankę, tak z powodu człekolubnych zamiarów zacnego lorda, jakoteż ze względu na wyrzeczone w tymże bilu ostrzeżenie o skutkach wielkiej nędzy i głębokiego fizycznego i moralnego upośledzenia tej roboczej klasy. Przytoczone przez lorda wyjątki z raportu ustanowionej w z. r. kommisji śledczej, okazały, że 10 letnie dzieci pracowały często po 2 i 3 noce, kiedy wiele było roboty, że w gorących izbach fabrycznych dziewczyny, i mężczyźni i dzieci na pół obnażeni razem pracują, nie mogąc jak tylko w mokrem spodnim odzieniu znieść gorącą; że nareszcie dzieci nie uczą się ani czytać ani pisać, nie mając nigdy wolnego czasu do odwiedzania szkoły. Lord Ashley przedstawił potem izbie następne ogólne uwagi:

„Pytano mnie często, gdzie są ostateczne granice moich planów ulepszeń? Jam sobie za-

dnych nie wytknął granic, dopóki takie istnieją nadużycia. Wyznaję, iż to stało się dumą moją, aby dzieciom fabrycznym dobroczynne wyjednać wychowanie, i na użytecznych wykirować je obywateli. Tej sprawie gotów jestem resztę dni życia mego poświęcić. I pytam się, czyż ona nie jest tego godna, aby się nią izba troskliwie zajęła? Zważcie szybkie mnożenie się tych nieszczęśliwych młodych robotników fabrycznych, i zważcie, jaki wpływ niebawem wyrzucić musi ten system na społeczeństwo? Dziś już powiększają się zbrodnie w przerażającym stosunku. Czegóż się możemy spodziewać w przyszłości, jeżeli nie weźmiemy się szczerze do wykorzenienia tego złego? W r. 1843 skazanych zostało na śmierć 13 osób za zbrodnie morderstwa, pomiędzy temi były trzy kobiety, co zabity swych mężów, 2 mężczyźni, co zabili swe żony, 1 osoba, która zamordowała swe dzieci, i jedna, co zabiła swego ojca. — Według dz. *Law Magazine* z grudnia 1844 r., morderstwa i usiłowania morderze powiększyły się w kraju naszym o 38 procent, czyli o $\frac{1}{3}$ w porównaniu z dawniejszemi laty, kryminalne zamachy na wstydlivość o 57 proc. podpalenia o 28 proc., a inne szkaradne zbrodnie o 53 procent. Nie masz tygodnia, aby nam pisma nie dostarczały nowych doniesień o zbrodniach, których ogrom i nieludzkosc wszelkie przechodzi wyobrażenie. Nie dawno temu, jak matka jedna otruła jedno po drugim czterech dzieci swoje, aby pozyskać wsparcie na pogrzeb od utworzonego na ten cel towarzystwa; o innej matce słyszeliśmy, że w napadzie gniewu małe swe dzieci dopóty za nogi nad ogniem trzymała, dopóki się całkiem nie spaliło! Jeżeli jako naród nie możemy temu złemu zaradzić, nie opuszczajmyż rąk indywiduallynie. Pokażmy przynajmniej, że jako prawodawcy jesteśmy także opiekunami masy ludu. Spodziewam się, że izba jest przekonana, iż na zbudowaniu stojmy podstawie. Powiększenie jeszcze wielkości imienia angielskiego przez pomnożenie floty, przez rozszerzenie osad, — mogą to być bardzo dobre rzeczy i na swoim miejscu, ale wszystko to jest bez trwałego dobrodziejstwa, bez stałej podstawy, jeżeli przez to nie polepszy się moralny i fizyczny byt masy narodu! (Oklaski.) Słuchajcie! Słuchajcie! Handlowa świetność Anglii może jeszcze przez wiele lat błyszczyć; ale nadejdzie także dzień przykrości. Będzie to wówczas dzień obrachunku, jeżeli się nic nie uczyni, dla zapobieżenia temu społecznemu spustoszeniu i moralnej rozpacz. Naród niczego się nie lęka, jak tylko obojętności swych prawodawców.“

— Dnia 24 Lutego. —

Standard donosi w sposób formalny, że Pasa Egiptu potwierdził projekt założenia kolei żelaznej między Kairem i Suez

Bank angielski pomnaża ciągle swój zapas gotówki. Według ostatniego tygodniowego sprawozdania, przyrost jego, wyniósł 159,483 f. st., tak że cały zapas wynosi teraz 15,308,067

f. st. (przeszło 648,900.000 złp.) Obieg biletów bankowych wynosi teraz 28,537,255 f. st. (przeszło 1,597,500,000 złp.)

Rozmaitości.

POLOWANIE NA NIEDZWIEDZIE.

w północnej Ameryce.

(Ciąg dalszy).

Z początku była jaskinia tak przestrona; iż obaj myśliwi przynajmniej na kłęczkach posuwać się w niej mogli, lecz po jakich 50 kroków stała się za każdą stopą coraz ciśniejsza, a wreszcie zwięzła się w szczelinę, mającą zaledwie 12 cali szerokości, tak iż Wernerowi, który był dość barczysty, z największą trudnością dalej przedierać się przychodziło. Widząc jednak po tropach niedźwiedzia, iż on także tedy przemukał, cisnął się wszelkimi siłami naprzód i dostał się w końcu do nieco obszerniejszego miejsca. Ależ nowa przeszkoda wstrzymała tu dalszy postępek naszych myśliwych. Chociaż jaskinia cokolwiek naprost się rozszerzała, ujrzał Werner tuż przed sobą otwierającą się przepaść, która chociaż nie była szerszą od otworu, przez który przeszli, miała przecież z 5 stóp długości, a Bóg wie ile głębi, gdyż pomimo że Werner na całą długość rękę z świeczką w głąb wyciągnął, nie można było niczego innego prócz bezdennnej ciemności dojrzeć.

„Czy mój brat niedźwiedzia zasłyszał?“ spytał Tessakeh, widząc iż się Werner zatrzymał.

„Nie; ale jest tu jakaś głęboka jama czy przepaść, którąbym chciał wprzód obejrzeć, nim się dalej odważę; nie mam jednak kamyka, aby go rzucić na dno.“

„Są kule w torbie,“ odparł Tessakeh lakonicznie.

Słusznie mówisz, bracie; zapomniałem o kulach, wszakże wszystkich pięciu tu nie wystrzelam.“ To mówiąc wyjął z kieszeni w bluzie nie wielką kulę i puścił ją w przepaść, musiała ta przepaść mieć ze 36 stóp głębokości, bo długo trwało, nim usłyszano głośne uderzenie kuli w wodę. Czem nie bardzo uradowany, zawołał Werner: „Zle! Bo chociażbym nawet mógł się dostać na tamtą stronę, czepiając się skał wysterczających po obu bokach, to jakże u licha przeciągniemy tedy niedźwiedzia? Nie wiem teraz doprawdy co mam czynić.“

„Naprzód!“ odpowiedział indyanin. „Jeżeli tylko jakikolwiek sposób jest na to. Trudno ważyć ptaka, dopóki on w powietrzu; gdy Tessakeh kręw ubitego zwierza obaczy, będzie on już wiedział, jak go na wierzch wydobyć.“

„Dobrze więc,“—ozwał się Werner—„ja się nie cofam. Ale pamiętaj, twoja wina będzie, jeżeli nasza praca marnie przepadnie.“

Po tych słowach zawiesił sobie strzelbę na szyi, i opierając się łokciami i kolanami o krzemieniste ściany jaskini, wisząc prawie w powietrzu nad przepaścią, w której by go omdlenie jednej żyły pogrzać było mogło, ostrożnie cał za całem naprzód się posuwając, osiągnął wreszcie drugą część jaskini przeciętej tą otchłanią. Tu znowu ściany pieczary tak bardzo się ścieśniały, że się nawet nie mógł obejrzeć, czy Tessakeh za nim lezie. Lecz gdy się o nowych sto kroków na-

przód posunął; usłyszał nagle jakieś ciche, kwilące tony, które z niedalekiej części jaskini pochodzący się zdawały. Zatrzymał się na chwilę, i nadsławiwszy ucha, poznał owe przytłumione, jęczące głosy, które niedźwiedź zwykle w zimowym śnie wydaje.

„Tessakeh,“ rzekł Werner z cicha, obcierając się po za siebie, gdyż jaskinia tutaj znowu cokolwiek się rozszerzyła. „Tessakeh, niedźwiedzia słysząc.“

Ale nikt mu nie odpowiadał, tylko nieprzejrza-na ciemność rozlegała się za nim.

„Tessakeh!“ zawołał Werner głośnie, sądząc iż indyanin zdala nieco pozostał; poczem zaczął znow nadsłuchiwać, czy go głos towarzysza nie dojdzie; lecz wszystko było cicho i tylko oddalone jęki śpiącego zwierza przerywały to grobowe milczenie. Niechętnie powrócił się Werner nalewą stronę, i tak spoczywając przez chwilę, rozmyślał nad tem, czy ma sam się dalej zapuszczać, albo czy ma powrócić, by ujrzeć, co jego towarzyszowi się stało. „Ha!“ mruknął wreszcie do siebie. „Gdyby był upadł w przepaść, byłby niezawodnie o pomoc wołał, a jeśli dla tego po tamtej stronie pozostał, abym ja sam jeden z niedźwiedziem się borykał, o toż mu pokazać, że i bez niego potrafię naboż wyrzucić. Zresztą i cóż mi niedźwiedź zrobi! Chyba że nie zjeść może. Ależ i do tego trzeba koniecznie, abym ja był obecnym.“

Z tą pociechą zaczął się dalej posuwać, i zbliżał się coraz bardziej do miejsca, z którego owe jęczenie pochodziło.

Jaskinia nie była już wprowadzić tak bardzo jak wprzód wązka, lecz wszystkie jej ściany jeżyły się tak ostrymi sopłami, że czołganie się wzdłuż tych kołców, sprawiało mu niewymowne boleści.

Oprócz tego wisiły jeszcze w tej części jaskini roje niedoperzy poprzyczepianych nogami do skalistego stropu, w zimowym śnie pograżonych. Ile razy posuwające się pod niemi świeczka Wenera, zanadto się do ich zwieszonych głów zbliżała, tyle razy wydawały świst i skrzeczące głosy, na które jednakże śmiały strzelec bynajmniej nie zważając, miał właśnie zwrócić się ku małemu zakrętowi pieczary, za którym nieochylnie niedźwiedzia przydybać się spodziewał, gdy oto tuż około siebie, nieco na prawo, a tak blisko, iż leżąc tamtędy prawie dotknąć się go musiał obaczył ogromnego węża grzechotnika. Ten sprawiony przez Wenera szelestem przebudzony, otworzył w śpiech małe świecące ślepia, ale oślniony blaskiem znowu je natychmiast zamknął i w tył zagiąwszy głowę zaczął podwójnym spiczastym językiem mykać ze ściśnionej paszczy, a oraz ogonem strasznie grzechotać. — (D. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 11 do dnia 12 Marca.

Bielski Władysław ob., Oraczewski Edward, Zagórski Edmund, z Polski; -- Moszczeński hr., Fink Julian ob., z Galicji; -- Zboński Artur ob., z Pruss

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Nittner Franciszek, Hawlik Józef, Pawliczek Franciszek, Bąkiewicz Anastazy ob., Fritsch, do Polski; Michałowska Anna ob., do Galicji; -- Ostwalt Józef, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 556.

PREZES SĄDU WYŻSZEGO

*Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.*

W myśl Art. 118 K. C. podaje do powszechnej wiadomości iż Trybunał Wyrokiem dnia 12 Lutego 1845 r. na powództwo Szczepana Farfurowskiego zapadłym, dopuścił inkwizycyi ze świadków w celu uznania nieprzytomności Jakóba i Marcina Farfurowskich, i do wyprowadzenia takowej Sąd Pokoju Okręgu II. Miasta Krakowa wyznaczył.

Kraków d. 8 Marca 1845 r.

BARTYNOWSKI.

(1r.)

A. Gebułowski Sekr.

Nro 1095.

TRYBUNAŁ

*Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.*

W skutek zgłoszenia się Anny z Byliców Radulskiej o przyznanie jej spadku po Stanisławie Bylicy pozostałego a między innemi z realności wiecznoczynszowej w Półwsiu Zwierzyńskim do Klasztoru PP. Norbertanek należącym pod L. 79 położonej w Tabelli Kommissyi Włościańskiej pod pozycyą 62 zamieszczonej, składającego się, po wysłuchaniu wniosku przy swym Sądzie Prokuratora na zasadzie art. 12 Ust. Hyp. z r. 1844 wzywa wszystkich prawo do powyższego spadku mieć mogących aby w terminie miesięcy trzech do Trybunału z dowodami prawa ich wykazać zdolnemi zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie spadek ten zgłaszającej się Annie z Byliców Radulskiej przyznany zostanie.

Kraków d. 3 Marca 1845 r.

Sędzia Prezydujący

J. CZERNICKI.

(1r.)

Sekr. Lasocki.

Nro 1,140.

TRYBUNAŁ

*Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.*

Na skutek prośby Pana Felixa Lipnickiego o przyznanie mu w $\frac{1}{4}$ części spadku, po Teressie Lipnickiej z Kubeckich pozostałego, po wysłuchaniu wniosku Prokuratora, na zasadzie art. 12 Ust. hypotecznój z r. 1844, wzywa mających prawo do spadku pomienionego z ruchomości, oraz z kamienicy pod L. 541 i 574 w Gm. V. M. Krakowa położonej składającego się, aby w terminie miesięcy 3ch z dowodami do Trybunału zgłosili się, po upły-

wie bowiem terminu, $\frac{1}{4}$ część spadku rzeczownego, zgłaszającemu się sukcesorowi przyznana będzie.

Kraków d. 5 Marca 1845 r.

Sędzia Prezydujący,

J. Pareński.

(1r.)

Sekr. Lasocki.

CENY ZBOŻA

*Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch
gatunkach praktykowane.*

Dnia 10 i 11 Marca. 1845 roku	1. GATUNEK				2. GATUNEK				3. GATUNEK			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	20	10	21	15	19	—	20	—	—	—	18	—
„ Zyta	18	28	19	15	17	—	17	45	—	—	—	—
„ Jęczmieni.	16	—	17	—	14	15	15	—	—	—	—	—
„ Owsa	11	—	12	—	—	—	10	—	—	—	—	—
„ Grochu ..	—	—	24	—	—	—	22	10	—	—	—	—
„ Jagiel. ..	—	—	40	—	—	—	36	—	—	—	—	—
„ Rzepaku.	—	—	31	15	—	—	26	—	—	—	—	—
„ Tatarki ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Soczewicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Prosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Wielogr.	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Ziemiak ..	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Konieczyny	—	—	140	—	—	—	130	—	—	—	—	—

Konieczyny białej korzec zlp. 200.

Centnarsiana od zł. 4 gr. — do zł. 3 gr. —. Cent-

nar słomy od zł. 4 gr. 15 do zł. 3 gr. 15

Masła garniec od zlp. 8 gr. — do zlp 10 gr.

Jaj kurzych kopa . . . . . zł. 2 gr. 12

Drożdży wanienka od zlp. 6 do zlp. 7 gr. 15.

Okowity garniec z opłatą od zł. 3 gr. 24 do zlp. 4 g. 9

Spirytusu garniec z opłatą od zlp. 5 gr. 12 do zlp. 6

Miarka kaszy Częstochowskiej . . . . . zlp. 5 gr. —

„ „ Perlowej . . . . . „ 2 „ 18

„ „ Pszénicznój . . . . . „ 2 „ —

„ „ Tatarczanój . . . . . „ 1 „ 24

„ „ Jęczmiennój . . . . . „ 1 „ 12

„ „ Jaglanej . . . . . „ — „ —

Maki z pod krulek . . . . . „ 1 „ 6

Sporządzono w biurze Komissariatu Targowego.

Kraków d. 11 Marca 1845 r.

Kommissarz Targowy.

W. Dobrzański.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnienu 1141 dnia 12 Marca 1845 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

57. — 56. — 20. — 59. — 6.

Pzysze ciągnienu 1142 przypada dnia 19 Marca 1845 roku.